

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 407/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti SWS Distribution a. s., Studená 5, Bratislava, IČO 35 816 473, zastúpenej advokátskou kanceláriou BAJO LEGAL, s. r. o., Landererova 8, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Branislav Jablonka, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 92/2020 z 30. júna 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti SWS Distribution a. s. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti SWS Distribution a. s., Studená 5, Bratislava, IČO 35 816 473 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 92/2020 z 30. júna 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou stranou v konaní o zaplatenie sumy 232 937,71 € s príslušenstvom. Sťažovateľka v označenom konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 Cb 6/2020 doručila návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby žalobcovi bola uložená povinnosť zložiť do úschovy súdu sumu 4 876 €. Svoj návrh odôvodnila tým, že žalobca je nemajetná obchodná spoločnosť a v prípade úspechu sťažovateľky v spore bude jej nárok na úhradu trov konania ohrozený. Okresný súd uznesením sp. zn. 26 Cb 6/2020 z 30. apríla 2020 vyhovel návrhu sťažovateľky a žalobcovi uložil povinnosť zložiť do úschovy okresného súdu peňažnú sumu 4 876 €. Proti označenému uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že zmenil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu tak, že návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu „*je zjavne arbitrárne a svojvoľné*“. Tvrdí, že odvolací súd vôbec nevysvetlil, prečo by zabezpečenie náhrady trov konania nemalo upravovať pomery medzi

stranami. Podľa názoru sťažovateľky napadnutému uzneseniu chýba „akékoľvek skutočné odôvodnenie“. Zastáva tiež názor, že právny záver krajského súdu „zjavne popiera účel a význam právnej úpravy a dosahuje intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces“.

4. Sťažovateľka, vychádzajúc z vlastnej sťažnostnej argumentácie, dospieva k záveru o porušení jej označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, preto v závere svojej ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd o nej rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. 06. 2020 v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Cob 92/2020, porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 92/2020, sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý upravuje konanie pred ústavným súdom.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj tú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorý zamietol jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Sťažovateľka nespokojná s výsledkom posúdenia od ústavného súdu očakáva prehodnotenie záveru, ku ktorému dospel krajský súd, pričom porušenie svojich práv vyvodzuje z nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia.

13. Podstatou ústavnej sťažnosti sú výhrady sťažovateľky smerujúce proti uzneseniu krajského súdu, ktorý ako odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd ignoroval jej argumenty, a teda chybné vyhodnotil zistené rozhodné okolnosti, čo viedlo podľa jej názoru k nesprávnemu záveru krajského súdu o tom, že podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia neboli v predmetnej veci naplnené.

14. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú či zrušujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania (spravidla) nezasahuje konečným spôsobom. Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu

napadnutého rozhodnutia o vydaní neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie, resp. zrušenie pristupuje len za celkom výnimočných okolností, tak ako to bolo zaužívané judikatúrou v súvislosti s posudzovaním predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 19/2020).

15. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým (rovnako ako iné rozhodnutia) zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

16. Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľkou napadnuté uznesenie krajského súdu známky zjavnej svojvôle nenesie.

17. Sťažovateľka svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že ide o bezdôvodne podanú žalobu, ktorá podľa jej názoru bude zamietnutá. V dôsledku výsledku konania očakáva, že jej budú priznané trovy konania. Vzhľadom na to, že žalobca je podľa jej názoru nemajetný (sťažovateľka vychádzala z obsahu jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, pozn.), vykonateľnosť jej nároku (náhrada trov právneho zastupovania v spore, pozn.) bude podľa jej názoru ohrozená, preto žiadala, aby okresný súd zaviazal žalobcu o zloženie navrhutej sumy ako predpokladanej náhrady trov právneho zastúpenia do úschovy súdu. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia (bod 11 odôvodnenia napadnutého uznesenia) konštatoval, že po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu zistil, že nebola osvedčená podmienka potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami, pretože zloženie navrhovanej sumy peňazí do úschovy nijakým spôsobom bezodkladne pomery medzi stranami neupravuje. Pokiaľ ide o druhú z možných podmienok,

že je daná obava, že exekúcia bude ohrozená, krajský súd uviedol, že sťažovateľka neosvedčila skutočnosť, že žalobca vykonáva faktické úkony alebo právne kroky smerujúce k ohrozeniu prípadnej exekúcie, pričom je potrebné mať na zreteli tú skutočnosť, že sťažovateľka je tá, proti ktorej žaloba vo veci samej smeruje (na zaplatenie dlžnej sumy) a o náhrade trov konania bude rozhodnuté až po rozhodnutí vo veci samej, preto v čase rozhodovania súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné prejudikovať, ktorej zo strán bude povinnosť nahradiť trovy konania uložená.

18. Krajským súdom prijaté závery v napadnutom uznesení vychádzajú podľa názoru ústavného súdu z logickej úvahy súladnej so zmyslom a účelom neodkladného opatrenia, opierajúcej sa o primerané odôvodnenie. To v plnej miere zodpovedá skutočnosti, že ide o odôvodnenie rozhodnutia predbežnej povahy o neodkladnom opatrení, reagujúce na skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia, resp. jeho nenariadenie. Je vecou všeobecných súdov, aby vyhodnotili splnenie zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, pričom do vyhodnotenia dôvodnosti návrhu jeho nariadenia ústavný súd zásadne nie je oprávnený zasahovať, alebo právny názor všeobecného súdu nahrádzať svojím uvážením. Samotné napadnuté uznesenie bolo navyše výsledkom procesného postupu, ktorý bol zákonný a procesnými právnymi normami predpokladaný pre túto formu rozhodovania. Preto ani v tomto smere ústavný súd nenašiel pochybenia krajského súdu spočívajúce v procesnom excese takej intenzity, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (porov. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07).

19. S poukazom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku týkajúcim sa predpokladov (ne)vydania neodkladného opatrenia, jeho závery nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné a tak z ústavného hľadiska za neospravedlňiteľné a neudržateľné, teda za také, ktoré by mali za následok porušenie práv sťažovateľky. Žiada sa dodať, že ústavný súd sa stotožňuje s postojom krajského súdu, z ktorého vyplýva, že v čase rozhodovania okresného súdu a krajského súdu neexistoval pomer účastníkov konania, čo sa týka náhrady trov konania.

20. Bez významu nie je tiež skutočnosť, že hoci aktuálnemu návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nebolo vyhovené, ochranu sťažovateľkiných označených práv poskytuje Civilný sporový poriadok a civilný súd aj možnosťou podať návrh na neodkladné opatrenie za splnenia zákonných podmienok znova s uvedením relevantných skutočností odôvodňujúcich jeho nariadenia (§ 329 ods. 3 CSP).

21. Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie princípu rovnosti, ústavný súd konštatuje, že čl. 47 ods. 3 ústavy zabezpečuje rovnosť účastníkov v konaní pred všeobecným súdom (sťažovateľa a žalovaného) z hľadiska možnosti uplatňovania ich procesných práv. K jeho porušeniu môže dôjsť napr. v prípade, ak všeobecný súd v ním vedenom spore v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku zvýhodní svojím postupom predchádzajúcim vydaniu rozhodnutia niektorú zo strán sporu na úkor druhej strany sporu. Sťažovateľka v tomto smere tvrdila, že krajský súd nahradil procesnú pasivitu žalobcu, ktorý v rámci svojho odvolania len všeobecne namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie.

22. Ústavný súd, vychádzajúc z rekapitulácie obsahu odvolania žalobcu (bod 4 odôvodnenia napadnutého uznesenia, pozn.), konštatuje, že tvrdenia sťažovateľky o nahrádzaní procesnej pasivity strany konania krajským súdom neobstoja. Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľky, že žalobca dostatočne neuviedol dôvody, pre ktoré považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne nesprávne, pretože žalobca výslovne spochybňoval dôvody nariadenia neodkladného opatrenia argumentáciou, že sťažovateľka neosvedčila základné predpoklady neodkladného opatrenia, neosvedčila naliehavosť potreby požadovanej predbežnej úpravy, ako ani obavy, že exekúcia bude ohrozená. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľky nezistil, že by došlo k porušeniu princípu rovnosti v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, tak ako to namietala sťažovateľka vo svojej sťažnosti.

23. Na tomto základe ústavný súd sumarizuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia krajského súdu zasahoval, pretože

pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla zakladať dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením krajského súdu po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Preto ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva vylučuje jeho aplikovateľnosť na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení (teraz neodkladných opatrení), keďže nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch (pozri rozhodnutie APIS proti Slovenskej republike z 10. 1. 2000 č. 39754/98, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 ratione materiae v konaní o zrušení predbežného opatrenia), preto ústavný súd námietku sťažovateľky o jeho porušení považoval iba za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nezakladá dôvod ústavného prieskumu.

25. S ohľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

26. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi obsiahnutými v jej petite už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu